

Készítsen animációt egy közöséges, nyújtott és hurkolt cikloisról!

Az itt található feladat kidolgozása videó formátumban megtalálható a <https://youtu.be/0RBqOPpkqnc> (<https://youtu.be/0RBqOPpkqnc>) linken.

Ciklois

A ciklois egy olyan görbe (ruletta) amit egy egyenesen legördülő körhöz rögzített pont ír le a mozgása során.

- közöséges ciklois: A rögzített pont a kör kerületén helyezkedik el
- nyújtott ciklois: A rögzített pont a kör területén belül helyezkedik el
- hurkolt ciklois: A rögzített pont a kör területén kívül helyezkedik el

Dinamikában fontos szerepet tölt be a gördülést leíró modellekben. (szemlélteti, hogy a csúszásmentes gördülés során a talajjal érintkező pontja a keréknek csak függőleges sebességkomponenssel rendelkezik!)

Megoldása továbbá funkcionálanálízis feladatoknak (brachisztocron probléma)

Géptervezésben is használják pl. ciklois fogazatú fogaskerék gyártására.

Részfeladatok

- Készítsen `function` -t egy közöséges, és egy általános ciklois paraméteres egyenletéről
- Készítsen egy `function` -t ami egy `list` -be gyűjtve megadja egy általános ciklois koordinátáit δt felbontással.
- Rajzoljon ki egy közöséges, nyújtott és hurkolt cikloist
- Készítsen animációt egy közöséges, nyújtott és hurkolt cikloisról

Közösleges ciklois egyenlete

Vegyünk egy r sugarú $(0, r)$ középpontú kört az xy síkon. Amennyiben ez a kör ω szögsebességgel csúszásmentesen gördül az x tengelyen, akkor a középpontjának paraméteres pályája:

$$x_k = r\omega t$$

$$y_k = r$$

A kezdetben $(0, 0)$ koordinátájú pont paraméteres pályája:

$$x = x_k - r\sin(\omega t)$$

$$y = y_k - r\cos(\omega t)$$

Általános ciklois egyenlete:

$$x = r\omega t - \lambda r\sin(\omega t)$$

$$y = r - \lambda r\cos(\omega t)$$

```
In [1]: # 'Manuálisan' számítva:

import matplotlib.pyplot as plt
import matplotlib.animation as animation
import numpy as np

r = 1
λ = 1
ω = 1
t0 = 0

x = r*ω*t0-r*λ*np.sin(ω*t0)
y = r-r*λ*np.cos(ω*t0)

print(x,y)
```

0.0 0.0

```
In [2]: # Function -nel számítva:

def pont_koordinata(r, ω, λ, t):

    x = r*ω*t-r*λ*np.sin(ω*t)
    y = r-r*λ*np.cos(ω*t)

    return x, y

x,y = pont_koordinata(10,ω,λ,np.pi)
print(x,y)

x,y = pont_koordinata(20,ω,λ,np.pi)
print(x,y)
```

31.41592653589793 20.0

62.83185307179586 40.0

list objektum

- Egy osztályba tartozó objektumok rendezett sora
- Az elemeire indexekkel lehet hivatkozni
- A list bővíthető (nem fix méretű)
- Az elemei változtathatóak

In [3]: *# Létrehozás:*

```
list1 = [] # Üresen is lehet
list2 = [1, 2, 3, 4]

list1.append(1)
list1.append(12)
list1.append(134)

print(list1)
print(list1[1]) # Indexelés nulláról indul
```

```
[1, 12, 134]
12
```

In [4]: *# Létrehozunk egy `function`-t ami t időpillanatig kiszámítja a ciklois pályáját δt felbontással*

```
def ciklois_palya(r,  $\omega$ ,  $\lambda$ , t):

     $\delta t$  = 0.1
    x = []
    y = []
    n = round(t/ $\delta t$ )

    for i in range(n):
        # Ebben a for loopban az i értéke változik ciklusról-ciklus
ra!
        xn, yn = pont_koordinata(r, $\omega$ , $\lambda$ ,i* $\delta t$ )
        x.append(xn)
        y.append(yn)

    return x, y

x,y = ciklois_palya(r, $\omega$ , $\lambda$ ,4*np.pi)
```

```

In [5]: # %matplotlib inline

x,y = ciklois_palya(r,w,λ,5*np.pi)

# Létrehozunk egy általános ábrát amire majd rajzolunk
# Akár több diagrammot is lehetne egy ábrára rajzolni
# A létrehozáskor extra paraméterként megadjuk az ábra méretét (inchben)
fig = plt.figure(figsize=(13,3.5))

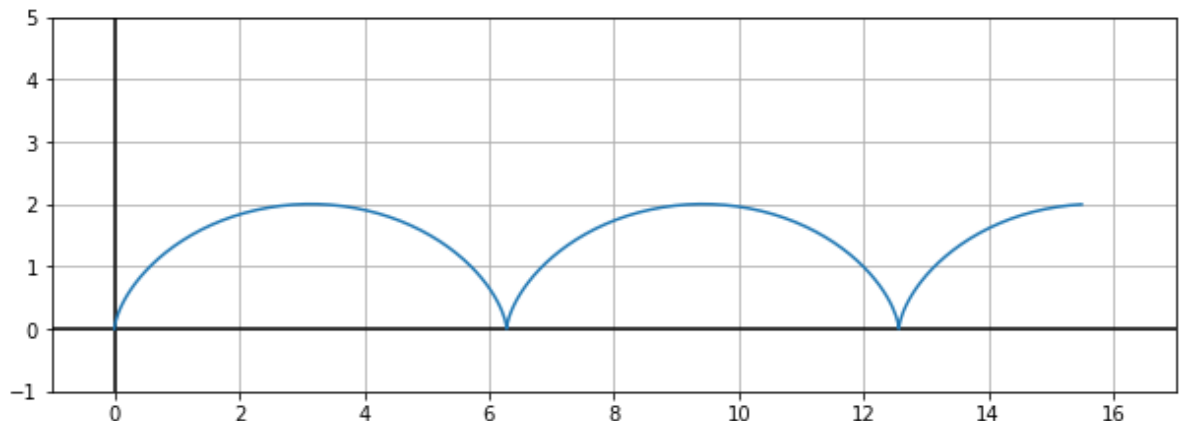
# Az ábrán létrehozunk egy xy tengelypárt
# Megadjuk rajta az x és y tengelyek kirajzolandó tartományát
# A tengelyek léptékét egyenlőre vesszük, hogy arányos ábrát kapjunk
ax = plt.axes()
ax.set_xlim(-1,17)
ax.set_ylim(-1,5)
ax.set_aspect('equal')

# Lehet állítani rácsvonalakat
ax.grid(True)
# Ki lehet emelni a tengelyeket
ax.axhline(y=0, color='k')
ax.axvline(x=0, color='k')

# A tengelypárra kiplottoljuk a kiszámított ciklois görbe pontjait
ciklois, = ax.plot(x,y)

# Megjelenítjük a kész ábrát
plt.show()

```



```

In [6]: # %matplotlib inline

# Akár több görbét is kirajzolhatunk ugyan abba a koordináta rendszerbe

x,y = ciklois_palya(r,ω,λ,5*np.pi)

# Létrehozunk egy általános ábrát amire majd rajzolunk
# Akár több diagrammot is lehetne egy ábrára rajzolni
# A létrehozáskor extra paraméterként megadjuk az ábra méretét (inchben)
fig = plt.figure(figsize=(13,3.5))

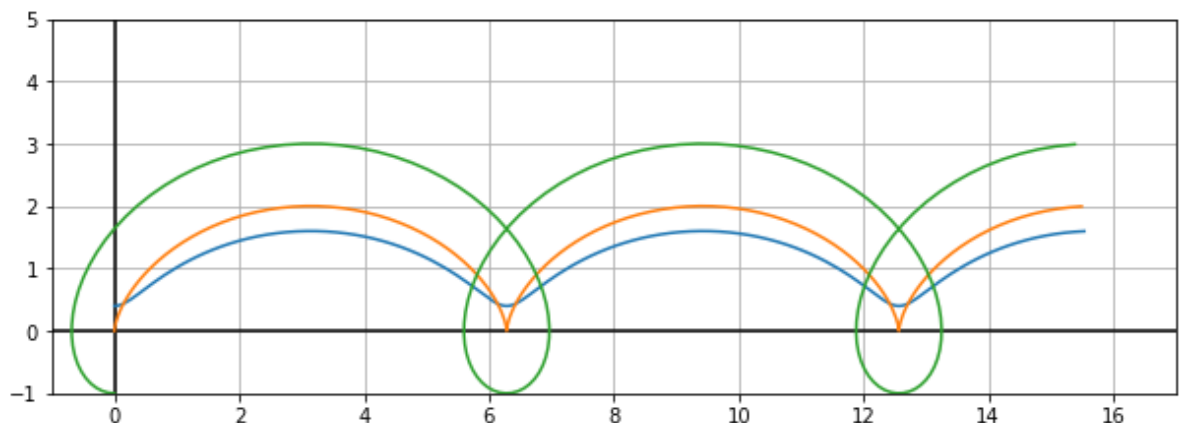
# Az ábrán létrehozunk egy xy tengelypárt
# Megadjuk rajta az x és y tengelyek kirajzolandó tartományát
# A tengelyek léptékét egyenlőre vesszük, hogy arányos ábrát kapjunk
ax = plt.axes()
ax.set_xlim(-1,17)
ax.set_ylim(-1,5)
ax.set_aspect('equal')

# Lehet állítani rácsvonalakat
ax.grid(True)
# Ki lehet emelni a tengelyeket
ax.axhline(y=0, color='k')
ax.axvline(x=0, color='k')

# A tengelypárra kipltottoljuk a kiszámított ciklois görbe pontjait
x,y = ciklois_palya(r,ω,0.6,5*np.pi)
ciklois, = ax.plot(x,y)
x,y = ciklois_palya(r,ω,1,5*np.pi)
ciklois, = ax.plot(x,y)
x,y = ciklois_palya(r,ω,2,5*np.pi)
ciklois, = ax.plot(x,y)

# Megjelenítjük a kész ábrát
plt.show()

```



```

In [10]: # Az animáláshoz létre kell hoznunk egy `functiont` ami képkockáról
képkockára kirajzolja a cikloist!
# Át kell állítani a matplotlib eninge-t, hogy rendesen működjön az
animáció a notebookon belül
%matplotlib nbagg

fig = plt.figure(figsize=(13,3.5))

ax = plt.axes()
ax.set_xlim(-1,17)
ax.set_ylim(-1,4)
ax.set_aspect('equal')

ax.grid(True)
ax.axhline(y=0, color='k')
ax.axvline(x=0, color='k')

ciklois, = ax.plot([],[])
ciklois2, = ax.plot([],[])
ciklois3, = ax.plot([],[])

def animacio(t):
    # A matplotlib animáló parancsába kell majd beadjuk ezt a függv
ényt
    # Kötelezően egy darab változót fogadhat, amit az animátor para
ncs léptet majd!
    # Esetünkben ez felel meg az időnek

    x,y = ciklois_palya(r,0.15, $\lambda$ ,t)
    ciklois.set_data(x,y)
    x,y = ciklois_palya(r,0.15,0.5,t)
    ciklois2.set_data(x,y)
    x,y = ciklois_palya(r,0.15,2,t)
    ciklois3.set_data(x,y)

    return ciklois, ciklois2, ciklois3

ani = animation.FuncAnimation(fig, animacio, frames=150, interval=1
00)
# Megjelenítjük a kész ábrát
plt.show()
# FONTOS: az animáció csak a '.ipynb' kiterjesztésű fájl megnyitása
esetén tekinthető meg.

```

Traceback (most recent call last):

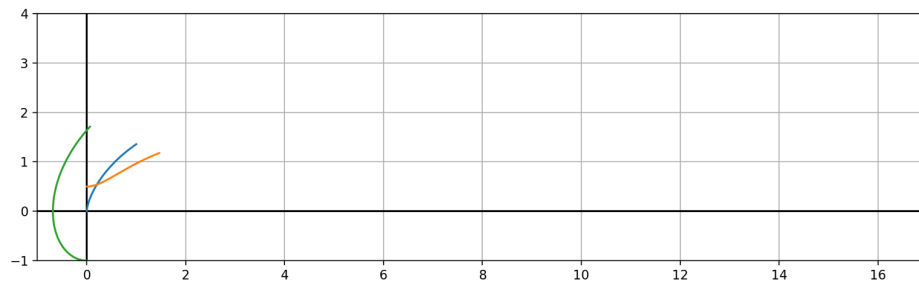
File "/Users/domonkoscsuzdi/opt/anaconda3/lib/python3.7/site-packages/matplotlib/cbook/__init__.py", line 216, in process

func(*args, **kwargs)

File "/Users/domonkoscsuzdi/opt/anaconda3/lib/python3.7/site-packages/matplotlib/animation.py", line 1465, in _stop

self.event_source.remove_callback(self._loop_delay)

AttributeError: 'NoneType' object has no attribute 'remove_callback'

In [8]: *# Tegyük még rá a generáló kört is az animációra!*

```
def kor_palya(r, ω, t):
```

```
    x = []
```

```
    y = []
```

```
    for i in range(100):
```

```
        # Ebben a for loopban az i értéke változik ciklusról-ciklusra!
```

```
        xn = ω*t*r + np.cos(i*2*np.pi/100)*r
```

```
        yn = r + np.sin(i*2*np.pi/100)*r
```

```
        x.append(xn)
```

```
        y.append(yn)
```

```
    return x, y
```

```

In [9]: # Az animáláshoz létre kell hoznunk egy `functiont` ami képkockáról
képkockára kirajzolja a cikloist!
# Át kell állítani a matplotlib eninge-t, hogy rendesen működjön az
animáció a notebookon belül
%matplotlib nbagg

fig = plt.figure(figsize=(13,3.5))

ax = plt.axes()
ax.set_xlim(-1,17)
ax.set_ylim(-1,4)
ax.set_aspect('equal')

ax.grid(True)
ax.axhline(y=0, color='k')
ax.axvline(x=0, color='k')

ciklois, = ax.plot([],[])
ciklois2, = ax.plot([],[])
ciklois3, = ax.plot([],[])
kor, = ax.plot([],[])

def animacio2(t):
    # A matplotlib animáló parancsába kell majd beadjuk ezt a függv
ényt
    # Kötelezően egy darab változót fogadhat, amit az animátor para
ncs léptet majd!
    # Esetünkben ez felel meg az időnek

    x,y = ciklois_palya(r,0.15, $\lambda$ ,t)
    ciklois.set_data(x,y)
    x,y = ciklois_palya(r,0.15,0.5,t)
    ciklois2.set_data(x,y)
    x,y = ciklois_palya(r,0.15,2,t)
    ciklois3.set_data(x,y)
    x,y = kor_palya(r,0.15,t)
    kor.set_data(x,y)

    return ciklois, ciklois2, ciklois3, kor

ani = animation.FuncAnimation(fig, animacio2, frames=150, interval=
100)
# Megjelenítjük a kész ábrát
plt.show()
# FONTOS: az animáció csak a '.ipynb' kiterjesztésű fájl megnyitása
esetén tekinthető meg.

```


Traceback (most recent call last):

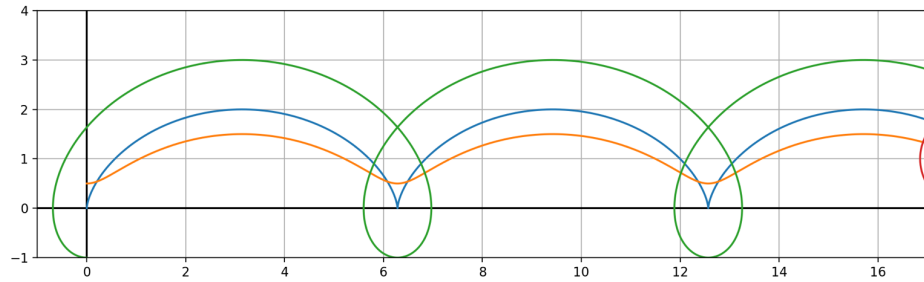
File "/Users/domonkoscsuzdi/opt/anaconda3/lib/python3.7/site-packages/matplotlib/cbook/__init__.py", line 216, in process

func(*args, **kwargs)

File "/Users/domonkoscsuzdi/opt/anaconda3/lib/python3.7/site-packages/matplotlib/animation.py", line 1465, in _stop

self.event_source.remove_callback(self._loop_delay)

AttributeError: 'NoneType' object has no attribute 'remove_callback'

Készítette: Tóth Gergely (BME GPK Alkalmazott Mechanika Szakosztály)

Észrevételek: amsz.bme@gmail.com